

L'OLIVERA CENTENÀRIA

Punt 1

BENVINGUT/DA A L'INICI D'AQUESTA RUTA.
DISFRUTA D'ALLÒ QUE UNES POQUES LÍNIES T'APORTARAN,
GOJA DEL PAISATGE, NO TINGUES PRESSA...
PERQUÀ ANEM A RECÓRRER PELS RECORDS D'INFANTESA,
EIXOS RECORDS QUE ET FAN SER HUI COM ERES.

Secrets de l'olivera

Ferran Zurriaga ens parla de records: Qui de nosaltres, en parlar de l'olivera, no recorda les endevinalles, les dites i les rondalles a ella dedicades?

*Les **olives** per Sant Joan
són com grans de sal;
i per Sant Pere
com grans de pebre.*

Foto: valledalcudia.net

*P'a podar **l'oliverar**
busca sempre bon pardal,
que els mals podadors fan ells
molt més mal que els **estornells**.*

De totes les contalles relacionades amb l'olivera, cap aconseguia despertar tant d'interès en la nostra infància com la de **les olives i els estornells**. Amb ella, els infants valencians rebíem la primera informació d'aquella violenta i injusta expulsió del poble dels cristians nous del Regne de València el 1609, els moriscs:

Les **oliveres** van ser plantades pels moros i quan els van expulsar diuen que no van tenir temps d'arrancar-les per emportar-se-les. (...)

També diuen que moltes de les **oliveres** que van deixar plantades, si les famílies dels que les van plantar cullen tots els anys algunes olives conserven el **dret a la propietat**. Com que no podien vindré a collir-les, conten que van enviar els **estornells**. Els quals bé que se les mengen, i en anar-se'n cap a l'Àfrica s'emporten **tres olives cadascú**.

Una en cada pota i una altra al bec, i moltes d'elles les deixen en arribar a les palmeres africanes i els moros les arrepleguen.

En arribar el narrador a aquesta part del conte sempre hi havia algú que intervenia i aportava un desenllaç diferent, com aquell que diu que «**els estornells no eren enviats dels moriscs, sinó que eren els mateixos moros que per un encanteri es convertien en estornells per reclamar el seu dret a les oliveres que havien deixat plantades**».

El treball entorn de l'olivera

***Benimarfull
té gran orgull
pel poquet oli que cull
més si la collita erra,
Benimarfull cau en terra.***

Popular, E. López Chavarri: Proses de viatge, 1929.

El treball al MUSEU VIU DE L'OLI a l'Ajuntament de Muro (punt 12-13 d'aquesta ruta).

L'exposició actualment ubicada a les dependències municipals mostra tots els elements propis d'una **almàssera de sang** característica de finals del segle XIX, propietat d'una de les grans famílies de terratinents de Muro. La mostra la completen altres objectes de caràcter etnològic que formen part dels fons museístics que actualment es posseeixen.

Si vols saber-ne més..., Zurriaga t'ho conta a aquestos dos enllaços:

http://hemeroteca.metode.cat/index.php?option=com_content&task=view§ionid=&id=764&Itemid=

<https://etnobotanicaipatrimoniамuro.wordpress.com/2014/09/29/olivera/>